

Full fart ända in i kaklet

Den 20 oktober koras vinnaren i Rapsmästaren 2020. De sista åtgärderna genomfördes en vecka in i maj där många lag tog chansen att verkligen ge grödan all tänkbart skydd mot skadegörare och stimulans med växtnäring för att nå högsta möjliga skörd. Vi ser fram emot resultatet och analysen av vad som var framgångsfaktorerna för en lyckosam höstrapsodling 2019/20.

Text & foto: Hans Jonsson, Svensk Frötidning

Rapsmästaren 2020 ångar på mot målgång. Många lag slutspurtade hårt med insatser för att nå högsta möjliga skörd. Vecka 19, d.v.s. en vecka in i maj, genomfördes de sista åtgärderna, och sedan växte sig rapsen för hög för försöksmaskinerna. Veckorna 17, 18 och 19 gjorde 13, 22 respektive 28 lag någon insats. En rejäl slutspurt således. Tuffast på det var

Syngenta med sammanlagt 12 produkter följd av Henke Claeson med 6 produkter dessa veckor. Det handlade om olika varianter av insekticider, mikronäring/additiv, flytande kväve och fungicider. ERFA Halland, Gullviks och Tre Närkingar skuggade med 5 insatser.

Fältvandring trots corona

Fältvandringen den 22 april blev förvisso en digital succé, men inget går ju upp mot att ses i fält. Därför genomfördes med hänsyn till rådande coronadirektiv en fältvandring den 24 juni för att kolla av en sista gång före skörd. Drivande för genomförandet var arrangören Södra Sveriges Frö- och Oljeväxtodlare med Nils-Gustav Nilsson i spetsen. Det blev en väldigt givande dag med mycket intresserade deltagare och tävlingslag.

– Det var speciellt givande med alla frågor och diskussion om odlingsstrategier i fält, kommenterar Nils-Gustav.

Efter fältvandringen blev det kokt korv till förrätt, grillad korv till huvudrätt och kaffe till dessert. Då kändes allt som vanligt igen – att ha tid och få chansen att träffas diskutera och umgås en stund, som är så givande. I april, berättar Nils-Gustav, kunde han ganska lätt plocka ut toppskiktet sett till beståndens utseende.

– Men idag är det inte alls lika enkelt att plocka ut Topp-10-lagen. Man har överlag satsat hårt för bästa strategi på våren och försommaren, så nu ska det bli mycket spännande att se hur utfallet blir. Det känns helt öppet.

Skörd vid 2 tillfällen

Att skörda 40 parceller från 40 odlingsstrategier med mycket stor variation i insatser och sortval kräver en genomtänkt strategi. Anneli Kihlstrand, SFO, var med förra gången Rapsmästaren genomfördes 2016 och tar med sig goda erfarenheter. Man skördade vid 2 tillfällen, 2 block åt gången för att fånga upp mognadsvariationen i fält

– Det visade sig när vi analyserade resultaten att en tredjedel av de tävlande lagen gynnades av en tidig skörd, en tredjedel gynnades av den senare skördetidpunkten medan en tredjedel inte påverkades av skördetidpunkten, konstaterar Anneli.

Ett bra system således, och i år blir det återigen Anneli i form av tävlingsdomare samt expertis i form av Hans Thorell som ska bestämma första skördetidpunkten, som följs av en andra skörd cirka 10 dagar senare.

Segraren ska koras

Sedan vidtar ett omfattande arbete med analyser. Förutom alla gängse analyser kan proteinhalt speciellt nämnas.

– Det är extra intressant med tanke på satsningen på rapsmjöl till humankonsumtion, kommenterar tävlingsledaren Albin Gunnarson.

När alla skördar och analyser gått igenom och ett resultat vaskats fram bakom lyckta dörrar på Alnarp, förseglas dokumentet och läses in på hemlig ort för att åter se dagens ljus den 20 oktober då resultatet ska presenteras.

Vi planerar för ett Rapsmästar-seminarium i stora Aulan på Alnarp den 20 oktober, men evenemangen kommer givetvis att anpassas efter coronaläget. Vi planerar även att webbsända seminariet. I vilket fall som helst så ser vi med mycket stor spänning fram emot att få kora Rapsmästaren 2020! ●

Ska bestämma skördetidpunkten. Det är Hans Thorell och Anneli Kihlstrand som gemensamt ska bestämma den första skördetidpunkten i Rapsmästaren 2020. Två block skördas då varefter de andra två blocken kommer att skördas cirka 10 dagar senare.

Östraps – tävlar på medlemmarnas villkor

Visst är Rapsmästaren 2020 internationell med deltagare från flera länder i Sveriges närområde. Lag "Östraps" skulle kunna vara rapsodlande grannar i österled. Men så är inte fallet utan istället består laget av rapsentusiaster i Östra Götalands Frö- och Oljeväxtodlares styrelse. Patrik Kagevir är lagledare som gärna berättar om lagets engagemang.

– Vi tyckte det skulle vara roligt att vara med i tävlingen och visa "storebror" att även vi här upp kan odla höstraps, berättar Patrik med glimten i ögat.

Liksom många andra lag träffas och diskuterar man strategier och åtgärder både fysiskt och på Messenger och är oftast överens om åtgärderna.

– Men ibland behöver vi rösta, som till exempel vid sortvalet. Det blev ett majoritetsval för DK Exception, minns Patrik.

Man försöker tillämpa en östgötaprägel på odlingen. Det innebär till exempel tillväxtreglering, tidig Kalksalpeter på våren, rejält med svavel. Totalt har man lagt 280 kilo N per hektar (80 N höst och 200 N på våren) samt 80 kilo per hektar svavel fördelat på hälften höst och vår. Laget försöker

Lag Östraps. Fr.v. Anders Gustafsson, Erik Sjölander, Patrik Kagevir, Kristina Forsberg, Sverker Bertilsson, Hans Augustinsson, Marcelo Jonson. Saknas på bild: Gustaf Blomqvist. Foto: Magnus Westöö.

generellt hålla en nivå som lantbrukare skulle kunna tillämpa, men har tagit ut svängarna lite extra med mikronäring.

– Ja, vi har kanske överdrivit lite grand, men det ska i alla fall inte vara någon som helst brist på mikronäring som kan hämma skörden, betonar Patrik.

Tillväxtregleringen har skett i syfte att både gynna rotutveckling och

sidoskotts bildning. Något som kanske har varit ett plus den torra växtsäsongen 2019/2020. Man har inte haft möjlighet att besöka fältet i år, men vid fältvandringen i höstas såg det riktigt bra ut.

– Vi fick en bra start, bra höstutveckling, kom ut med rejält med Kalksalpeter tidigt i våras så vi är helt klart med i matchen, avslutar Patrik.

NPZ – tar med sig givande erfarenheter hem till Tyskland

René Brand är International Product-manager vid RAPOOL (som är ett samarbete mellan 3 ledande tyska växtförädlare). Han är lagledare för NPZ, ett av de 10 utländska lagen från 7 länder.

– Jag är glad att få chansen att delta i denna internationella tävling, säger René.

Han prisar speciellt de fina möjligheterna att studera olika sorter, sortblandningar, utsädesmängder och växtnäringsinsatser. Det har initierat utvecklande diskussioner på RAPOOL International kring hur man på bästa sätt etablerar höstraps för att få ett bra bestånd inför vintern.

René ser mycket fram emot att följa tävlingen och alla resultat och erfarenheter som kan bli resultatet av tävlingen.

– Vi tror starkt på värdet av utbyten internationellt som ett led i att lösa de

René Brand RAPOOL, lag NPZ, vid fältvandringen på Rapsmästarfältet hösten 2019.

utmaningar som dagens rapsodling står inför i Europa.

Beträffande sin tävlingsraps säger René:

– Jag är inte speciellt stolt över min tävlingsruta eftersom jag missade radmyllningen av växtnäring vid starten vilket medförde att jag tyvärr redan från början halkade långt efter

de andra tävlingsdeltagarna.

Avslutningsvis konstaterar René att rapsodlingen nådde sin topp i Europa 2014 och har varit mer eller mindre pressad sedan dess av olika orsaker. I ljuset av denna utveckling ser han Rapsmästaren 2020 som en positiv plattform för en bred och positiv odlingsutveckling.